

بررسی آسیب‌شناسی قارچهای عامل پوسیدگی ریشه چغندر قند در کرج و نقش آنها در فساد پس از برداشت ریشه

سید باقر محمودی، مرتضی توده فلاح، محمد ناصر ارجمند و ماریا نیلگارد

۱- مؤسسه تحقیقات چغندر قند کرج

۲- بخش بیماری‌شناسی گیاهی شرکت هیلسهوگ سوئد

بمنظور شناسایی عوامل قارچی مسبب پوسیدگی ریشه چغندر قند در کرج، بازدیدهای مکرری از چغندرکاری‌های حوزه کارخانه قند کرج در سال زراعی ۱۳۷۷ به عمل آمد. بوته‌های پژمرده یا مرده جمع‌آوری و به آزمایشگاه منتقل گردید. ریشه‌های بیماری پس از شستشو کامل و ضد عفونی سطحی در محیطهای کشت WA، PDA و CMA کشت گردیدند. قارچهای رشد یافته به طریق تک هاگ و نوک ریشه خالص گردیدند. از میان ۷۲ جدایه بدست آمده ۳۴ درصد در جنس *Macrophomina*، ۲۵ درصد در جنس *Rhizopus*، ۲۳/۵ درصد در جنس *Pythium*، ۱۵ درصد در جنس *Fusarium* و ۲/۵ درصد در جنس *Rhizoctonia* قرار گرفتند که بیماریزایی گونه‌های *solani* گروه آناستوموزی (AG-4) و *P. aphanidermatum* و *M. phaseolina* روی گیاهچه و بوته‌های ده هفته‌ای به اثبات رسید.

به منظور بررسی نقش قارچهای جدا شده در فساد پس از برداشت ریشه در سیلو، برشهای ریشه چغندر قند درون تشتکهای پتری حاوی کاغذ مرطوب سترون قرار داده شد و بوسیله قطعات ۸ میلی‌متری از کشت جوان قارچ مایه‌زنی شد. براین اساس گونه‌های *P. aphanidermatum* و *Rhizopus* spp بیشترین پوسیدگی را ایجاد کردند و گونه‌های *M. phaseolina*، *R. solani* و *Fusarium* در رده‌های بعدی قرار گرفتند.